

Dosarul nr.3r-97/2020

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (T. Andronic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu împotriva Primăriei și Consiliului sătesc Românești, raionul Strășeni, Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc cu privire la contestarea actului administrativ, anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea contractelor de donație, obligarea efectuării rectificărilor în Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen și s-a declarat apelul depus de către avocatul Mihail Durnescu în interesele Rodicăi Palaiciuc inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La 05 ianuarie 2018 Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei și Consiliului sătesc Românești, raionul Strășeni, Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc cu privire la contestarea actului administrativ, anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea contractelor de donație, obligarea efectuării rectificărilor în Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Strășeni, sediul Central din 15 decembrie 2018, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a anulat decizia Consiliului sătesc Românești, r-nul Strășeni nr. 15/2 din 24 mai 2004, ca fiind emisă contrar prevederilor legii.

S-au declarat nule titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXX și numărul cadastral XXX eliberate pe numele lui Ion

Palaiciuc, în baza deciziei Consiliului sătesc Românești din raionul Strășeni nr. 15/2 din 24 mai 2004.

S-a declarat nul contractul de donație nr. 784 încheiat între Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc, la data de 23 martie 2011.

S-a încasat în mod solidar din contul Primăriei și Consiliului sătesc Românești r-nul Strășeni, Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc în beneficiul lui Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 de lei.

În rest, cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

La 10 ianuarie 2019, Ion Palaiciuc a declarat apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de respingere a pretențiilor ca tardive sau neîntemeiate, iar cerințele de nulitate a titlurilor de autentificare a deținătorilor de teren să fie scoase de pe rol.

Prin decizia din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ion Palaiciuc și a fost menținută hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

La 13 mai 2019, Ion Palaiciuc reprezentat de avocatul Gheorghe Iudin a depus recurs împotriva deciziei din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca tardivă sau ca neîntemeiată, iar cerințele cu privire la anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren să fie scoase de pe rol.

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Ion Palaiciuc reprezentat de avocatul Gheorghe Iudin a fost declarat inadmisibil.

La 16 septembrie 2019 Vasile Palaiciuc a declarat recurs împotriva deciziei din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca tardivă sau neîntemeiată, iar cerințele cu privire la anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren să fie scoase de pe rol.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Vasile Palaiciuc a fost declarat inadmisibil.

Prin încheierea din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantei Rodica Palaiciuc privind repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni, sediul Central din 15 decembrie 2018.

S-a declarat inadmisibil apelul declarat de Mihail Durnescu în interesele Rodicăi Palaiciuc împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni, sediul Central din 15 decembrie 2018 (f.d. 125-127, vol.II).

La 13 martie 2020 Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu a expediat recurs împotriva încheierii din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, fiind înregistrat la Curtea de Apel Chișinău la 16 martie 2020, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei încheieri noi prin care să se dispună repunerea în termenul de declarare a apelului și examinarea cauzei de către instanța de apel în ordine de apel.

În susținerea recursului a menționat că Rodica Palaiciuc nu se află pe teritoriul Republicii Moldova, iar despre dosarul respectiv și despre faptul că contractul de donație în baza căruia a fost lipsită de terenul ce îi aparține cu drept de proprietate, a aflat verbal de la fratele său Vasile Palaiciuc la începutul lunii decembrie 2019. Astfel la 27 noiembrie 2019 Rodica Palaiciuc a încheiat contractul de asistență juridică.

A susținut că argumentele instanței de apel sunt neîntemeiate or, pe nici unul din avizele de recepție ale trimiterilor poștale privind citarea în ședințele de judecată (vol. I, f.d. 47, 61, 87, 111, 128, 191 și vol.II, f.d. 6, 59), nu este aplicată semnătura apelantei Rodica Palaiciuc și nici nu putea fi, deoarece ultima se află la locul de trai permanent în Belgia. Acest fapt poate fi observat comparând semnăturile Rodicăi Palaiciuc de pe avizele de recepție și semnătura de pe mandatul avocațial.

De asemenea nu este întemeiată nici concluzia instanței de apel precum că fratele apelantei, Vasile Palaiciuc ar fi cunoscut despre ședința de judecată din 07 februarie 2018, or semnătura de pe avizul de recepție nu aparține nici Rodicăi Palaiciuc și nici lui Vasile Palaiciuc.

Astfel, nu există nici o probă care ar confirma că Rodica Palaiciuc ar fi cunoscut despre dosarul în cauză.

Instanța de recurs reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 12 februarie 2020, fiind expediată în adresa recurentului prin poșta electronică la 28 februarie 2020 (f.d. 131, vol.II).

Prin urmare recursul expediat la 13 martie 2020 de către Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu și înregistrat de către Curtea de Apel Chișinău la 16 martie 2020 este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din materialele cauzei rezultă că la 30 decembrie 2019 Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 15 decembrie 2018, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a cerințelor în totalitate ca tardive și /sau neîntemeiate, iar cerințele de nulitate a titlurilor de autentificare a deținătorilor de teren să fie scoase de pe rol (f.d. 103-111, vol.II).

Instanța de apel prin încheierea din 12 februarie 2020 a respins cererea privind repunerea apelului în termen și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Mihail Durnescu în interesele Rodicăi Palaiciuc (f.d. 142-144).

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Conform art. 65 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

După 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului când acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore.

Art. 237 din Codul administrativ prescrie că, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs. Încheierea instanței de apel prin care s-a făcut repunerea în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată doar odată cu fondul.

Prin prisma normelor enunțate, se constată că Judecătoria Strășeni, sediul Central a pronunțat hotărârea la data de 15 decembrie 2018, termenul limită de

depunere a apelului fiind 14 ianuarie 2019, însă Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu a depus cererea de apel la 30 decembrie 2019, respectiv, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, cât și art. 232 alin. (1) Codul administrativ.

La caz, se atestă că Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu a beneficiat de dreptul său și în temeiul art. 65 din Codul administrativ, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând că nu a cunoscut despre cauza dată și hotărârea adoptată așa cum locuiește peste hotarele Republicii Moldova și despre cauza civilă a aflat verbal de la fratele său Vasile Palaiciuc la începutul lunii decembrie 2019. Totodată și semnătura de pe avizele de recepție ale trimiterilor poștale privind citarea în ședințele de judecată nu îi aparține, iar nefiind de acord cu hotărârea, a contestat-o cu apel la 30 decembrie 2019.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel prin încheierea din data de 12 februarie 2020 corect a dat apreciere situației și a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de avocatul Mihail Durnescu în interesele Rodicăi Palaiciuc, fiind respinsă solicitarea de repunere în termen a apelului.

Or, potrivit materialelor cauzei, avizelor de recepție ale trimiterilor poștale privind citarea în ședințele de judecată, contrasemnate (f.d. 47, 61, 87, 111, 128, 191, vol.I, f.d.6, 59, vol.II), Rodica Palaiciuc a recepționat citațiile pentru a se prezenta la ședințele de judecată, unde urma a fi examinată cauza civilă. Prin urmare, Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu cunoștea despre cauza care urma să examineze, și trebuia să se intereseze de soarta dosarului și soluțiile emise pe marginea acestuia, respectiv să o conteste în caz de dezacord.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Articolul 113 din Codul de procedură civilă stipulează că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, nu a indicat nici un motiv întemeiat privind omiterea termenului de declarare a apelului și nu a prezentat probe în acest sens.

Faptul că despre hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central a aflat la începutul lunii decembrie 2019, de la fratele său Vasile Palaiciuc, așa cum dânsa locuiește peste hotarele Republicii Moldova, și că semnăturile de pe avizele de recepție nu îi aparțin, nu constituie temei de repunere a apelului în termen, or nu au fost prezentate probe ce ar confirma acest fapt, respectiv dânsa urma să intereseze de soarta dosarului, să aibă cunoștință despre actele

judecătorești emise pe marginea cazului și să le conteste în caz de dezacord, în termenele stabilite de lege.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul declarării apelului începe a curge din ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării hotărârii motivate.

În urma celor constatate, instanța de recurs menționează că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul reamintește că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere a apelului în termen și declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu nu a prezentat probe ce ar confirma omiterea din motive întemeiate a termenului de declarare a apelului, motiv din care survin sancțiunile procedurale pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Rodica Palaiciuc, reprezentată de avocatul Mihail Durnescu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh